

Lëkic cekic (Quick Guide): Konykony kë töök de lec (Dental Health Services (DHS))

Ke yennë yee akut diit tɔ̃ në Western Australia (WA) man ye akuma de state nyiën wëu wën ye konykony ke töök de lec gaam, DHS alëu bennë akököl de diëc cök agut cë run ë tim tøk ku buct kee dhoŋuan ku thiërrou ku dhetem (1926) ɣon cennë akim tueeŋ de lec de kɔc kedhie luɔ̃ɔ̃ në maktam de akuma de kä ke pial ë wëi de kɔc kedhie (Public Health Department).

Konykony kuɔ

Konykony kë töök de lec (Dental Health Services (DHS)) ee konykony kë töök de lec gaam ënɔŋ kɔc kedhie ke Western Australia ne kee dhɔl ke kuɔɔny cë gɔt piiny.

Kuɔɔny de töök ë lec de thukulic (School Dental Service (SDS))

Kuɔɔny de töök ë lec de thukulic (School Dental Service (SDS)) ee ajuæer de pial ë wëi ke kɔc kedhie wën ye töök de lec gaam abac ke cïn wëu thiëc ënɔŋ miith ke thukuul nɔŋ run kee dhiëc (5) agut cë ce' thiër ku dhetem (16) ka agut thök de dhël ë thiër ku tøk të gët keek në thukul nyic maktam de akuma dë kä ke thukuul de Western Australia (Western Australian Department of Education).

SDS aye gaam në thukuul tɔ̃ në state yic kedhie në ɣän ye tɔ̃ të tøk ka ɣän ye ɣooc (dental therapy centres (DTC)) wën tɔ̃ të tøk ke thukuul.

Miith ke thukuul aye ke yiën kuɔɔny tueeŋ në run tueeŋ gɔc ë keek thukul ku tɛ̃u ë keek rin në athör ë tiët ago keek ya caar lec në akäl bë bën të nɔŋ ë raan tɔ̃k de lëc. Töök de lec wën ye kɔc jömiic ku kɔr bë dac tiŋ ayennë kuɔɔny gaam të kɔrë yeen.

Kuɔɔny de kɔc kedhie de töök de lec (General Dental Service)

Kuɔɔny de kɔc kedhie de töök de lec (General dental clinics (GDC)) në ɣän kedhie ke Western Australia. Aa yennë ke wëu ye thiëc tekiic në biäk dë töök de lec wën ye kɔc jömiic ku kɔr bë dac tiŋ ënɔŋ kɔc ke Western Australia nɔŋ yic kɔc wën dëk wëu keek ku rëer ki në ɣän cë cäk. Kä ye kɔr bë tiëŋ thök në naŋ yic de yök de kuɔɔny de GDC de töök aa nɔŋiic:

- Kɔc nɔŋ kan lui de kä ke pial ë wëi (health care card) ka kan de kä ke maac (pension concession card) ku kaa cë lëu bik yök ne kuɔɔny de SDS, ku
- Miith ye run guëu (0) agut nuan (4) wën tɔ̃ rin në kan de kä ke pial ë wëi (health care card) ka kan de kä ke maac (pension concession card) de madhiith ken.

Töök de lec wën ye kɔc jömiic ku kɔr bë dac tiŋ aye cɔk njaar ku gæmë cë kɔ̃r kɔr ë yeen. Kɔc tuaany kedhie wën kɔr töök de lec wën ye kɔc jömiic ku kɔr bë dac tiŋ aye kɔr bik clinic de töök ë lec de kɔc kedhie tɔ̃ ë baai lɔŋ den yuɔp ë telepun ku loi ki aruk bennë keek bë tiŋ. Kɔc tuaany aye ke caar bë nyic ye na ræc ë tɔ̃k de lëc de arët bë dac tiŋ ago kɔc mac kɔ̃th bë kɔc nɔŋ tɔ̃k diit täau tueŋ. Alim ba cië lɔ në ɣän ke töök (clinics) ke yin cïn aruk.

Athöör ke tiët ke kɔc tuaany wën cë kôr bë tɔ̃k de lëc dac tiŋ aye luɔci në dhɔl yennë yök de konykony thɔ̃k nhom ë nɔŋ raan ëbën në wët juiëc ë kɔr kuɔɔny awër ki konykony tɔ̃ nyin. The GDC abë kɔc tuaany ya lëk të cennë nyin den lɔ tueeŋ në athör de tiët nhom. Naa cë töök tueeŋ thök, ke kɔc tuaany aye ke täau në athör de tiët de dhuk ciëŋ yic ago ki lɔ dhuk bë bë bën bë caar lec.

Konykony ke töök de lec ke kɔc wääc (Special Dental Services)

Töök de lec cennë wëu yeke thiëc tekiic aye gaam akutnhüim ke kɔc cë cäk cë ke gɔt piiny ëtënnë:

- Kɔc cë gam wën cɪŋ në ɣän ke töök de kɔc cë ɲuëñ tɔ̄ pen/madīna yic (metropolitan) aa yennë ke lec ken car abac ke cɪn wënh thiëc
- Kɔc cë mac pen/madīna yic (metropolitan) ku ɣän dīt mec ke pen ke maktam de akuma de konkony ke mëny ë kɔc gaam (Department of Corrective Services) keek ne luëel den ke kaa ye yaa clinics wën ye tɔ̄ tē tōk ke ɣön de mëc
- Kɔc nɔŋ yic në wët nɔŋ ë keek gup ɲäap wën cë ke ye cɔk cil apieth man ye rɔt thiäak ke ciën nyic de këŋ ka tē nɔŋ ë nyith yic ɲäap
- Kɔc tuaany cë ke täac panakim de Graylands ku kɔc tuaany cë yiën aruk wën kennë ke täac në ɣän ke cäär ë nhom (psychiatric hostels) ku panakiim
- Kɔc cɪŋ pen/madīna yic (metropolitan) nɔŋ aruŋ dē töök wën ëkee cë bɔ̄ nē thurumbil ye kɔc dac riëŋ akim (ambulant)
- Kɔc cië cath ye ke thöoc nē thöny nɔŋ kuɔl ke gëër (Wheelchair) wën cë naŋ ɲäm de räär dē kɔu ciëlic (spinal injury)

Ajuëer de töök de lec wën yennë wëu dhuɔk nhiimpiny (Dental Subsidy Schemes)

DHS ee ajueer yennë wëu dhuɔk nhiimpiny looi ëyadë töök de lec ye dac tiŋ ënɔŋ kɔc dëk wëu keek ku rëer ki nē ɣän cë cäk cë ga'm yic nē biäk de:

- Ajuëer de töök de lec wën yennë wëu dhuɔk nhiimpiny de kɔc tuaany mec ke pen (Country Patients Dental Subsidy Scheme): Ee töök de lec wën ye ke gaam nē clinics ke töök de lec ke kɔc kedhie juakic ku kee luui nē ɣän ye yiic dac ciën clinic de töök de lec de akuma. Töök de lec aye gaam nē akiim ke lec loi ɣëc de konykony wën cɪ DHS gam bennë kɔc ya lɔ ënɔŋ keek.
- Ajuëer de töök de lec wën yennë wëu dhuɔk nhiimpiny de kɔc tuaany cɪŋ pen (Metropolitan Patients Dental Subsidy Scheme): Naa tɔ̄ wëu, ke kɔc tuaany wën cɪŋ pen tɔ̄ nē athör ë tiët de töök ë lec ke kɔc kedhie alëu bē ke gëm ya yiën yic benne keek ya lɔ töök tē kennë wëu dhuɔk nhiimpiny nē ɣän ke ɣëc ë konykony wë cë gam ne akuma benne kɔc ke ya lɔ thɪn
- Ajuëer de töök de lec cë röt wääc wën yennë wëu dhuɔk nhiimpiny (Private Orthodontic Subsidy Scheme) – ee kɔc tuaany cɪŋ tē mec ke pen cë ke gät nē DHS bik lɔ tē de töök yennë wëu dhuɔk nhiimpiny wën thiäak ke baai, nē täntɔ̄ ë ɣän ke töök wën yennë wëu dhuɔk nhiimpiny kedhie nē Perth.

Wëu ye ke thiëc kɔc ɲuën (Fees and charges for adults)

Wëu kedhie ye thiëc nē töök de lec aa thöönröt kennë athör de wëu ke töök de lec de maktam de akuma de kɔc cë jüëc thöl (Commonwealth Department of Veterans' Affairs).

Wëu ye thiëc nē töök de lec ye looi nē clinic ke töök de lec ke kɔc kedhie ku clinic de ɣëc de kuɔɔny wën cë gam aa ye akuma de Western Australia ke dhuɔk nhiimpiny agut cë cin de thiërdhorou ku dhiëc (75%) de wëu ke töök de lec, ku kee luui nē wëu ye raan ke yök ënɔŋ Centrelink. Wëu cë döŋkë atɔ̄ nē rään tuaany cɪn bē ke cuatpiny ku ka yennë tē yennë wëu tääu thɪn (account) gaam. Kɔc tuaany kën wëu kɔr ke ënɔŋ keek cuatpiny acë bē ben ya tääu rɪn nē athör de tiëtic ka bē ke yiën aruŋ dē töök de tɔ̄k wën cie kë kɔr bē dac tiŋ.

Kɔc rëer nē ɣän mec ke pen (Residents in remote locations)

Nē ɣän mec ke pen wën yennë DHS ye tōk ë yee töök de lec gaam, kɔc tuaany kedhie alëu bik yök nē töök de lec nē clinic de töök de lec de kɔc kedhie. Kɔc tuaany wën cɪn yic bē wëu ke töök den ya dhuɔk nhiimpiny aye ke kɔr bik wëu ye thiëc kedhie ya cuatpiny.

Na kɔr ba wël juëc kɔk nyic ke yin jaamë wenë akim duun de lec

Kɔr ba wël juëc kɔk nyic ka nɔŋ ke kɔr buk nyic?

Ye athör kennë alëu be gɔt nē dhiɔl kɔk cë manë gār ye kɔc cë cɔr deet (braille), kã ye piŋ (audio tape) ka bē tuɔc ë internet yic tē thiëcë yen.

✉ Communications Officer, Dental Health Services
Locked Bag 15, Bentley Delivery Centre, WA 6983

@ publications@dental.health.wa.gov.au

☎ (08) 9313 0555

🌐 www.dental.wa.gov.au

Gunnë kã cë ke thuur nē ye athör kennë yic aye kã ke nyooth abac, nē rin ye keek kã ke wëët ë kɔc.

© 2020 Dental Health Services WA. All rights reserved.